

בבא בתרא פז

שווערד

1. שו"ת אבני נזר חלק חושן משפט סימן ט

על מה שכתבתי דקרקע אינו נקנה בתורת חצר קו"ח מיד כתב מעלתו תמיהני שהרי בתוס' ב"ב (פ"ז) גבי הלוקח פשתן מחבירו לא קנה עד שיטלטלנו אם הי' מחובר לקרקע ותלש כ"ש קנה ובגמ' משום דתלש כל שהוא קנה אר"ש הבמ"ע דא"ל לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני מה שעלי' ופירש רשב"ם דחזקת קרקע מהני לפשתן. והתוס' פירשו דקונה הקרקע להיות שאולה לו והפשתן נקנה מתורת חצר. הרי דמחבר לקרקע נקנה בחצר: אין זו ראי' כלל שהרי צריך להבין למה נדו התוס' מפירשב"ם וצ"ל משום דמשמע אפי' הפשתן עומד ליתלש. ופסקו הר"י מיגאש והרמב"ם וש"ע סי' צ"ה דכיון דמכרו לתלוש דינו כמטלטלין ולא נקנה בחזקה. ואפי' להש"ך שם שחולק שגם בזה קי"ל כרבנן דלאו כבצורות דמיין. מ"מ הא סתם מתני' ר"מ דס"ל כבצורות דמיין ועל זה תירצו התוס' מטעם חצר. והשתא ממנ"פ אם קרקע קונה בחזקה ואם מטלטלין מטעם חצר:

2. תוספות רי"ד מסכת בבא בתרא דף פז עמוד ב

לג) והתנן הרכינה ומיצת ה"ז תרומה. פי' בפ' בתר' דתרומו' תנן המערה מכד לכד וניטף שלש טיפין נותן לתוכה חולין הרכינה ומיצת ה"ז תרומה. פי' אם הי' כד מלא שמן של תרומה ועירה אותה לתוך כד אחרת והטיף ממנה ג' טיפין די לו והוא מותר לתת לתוכה חולין ולא חיישי' לשמן הדבוק בדופני הכד שהוא בטל בשמן של חולין ואע"ג דאין מבטלין איסור לכתחלה כדתנן בסוף פ"ה דתרומות סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ואח"כ נפלו שם חולין. אם שוגג מותר ואם מזיד אסור הנ"מ כשהיא בעינה אבל עכשיו שהשמן הוא מובלע בדופני הכלי לא חשיב ומותר לבטלו לכתחלה אבל אם הרכינה ומיצת ה"ז תרומה שכיון שהשמן עומד בעינו אסור לבטלו בשמן של חולין

3. חדושי הרשב"א על מסכת בבא בתרא דף פז/א

כן ענין המשנה שם, שכן שנינו שם (תרומות פי"א מ"ח) מגורה שפינה ממנה חיטי תרומה אין מחייבין אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת אלא מכבד כדרכו ונותן לתוכה חולין, וכן לחבית של שמן שנשפכה וכו' המערה מכד לכד וניטף שלשה טיפין נותן לתוכה חולין הרכינה ומיצת הרי היא של תרומה, אלמא קל הוא שהקלו לבטלו ברוב לפי שלא הטריחו יותר מדאי. אבל כלי שבשל בה תרומה ליכא לבטולי, לפי שלא ידענו שיעורא דטובא בלעא וטובא פלטה. וזה נכון. והכי אמרו (זבחים צו, ב) קדרה שבשל בה תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם. וזה לא כדעת הר"ם במז"ל (פט"ו תרומות הי"ט ובכ"מ) שדימה דין מבשל חולין בקדרה שבשל בה תרומה לאותה של מגורה שפינה ממנה חיטי תרומה, וכמו שהשיב לחכמי לוניל, ואינה:

4. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת בבא בתרא דף פח/א

(שיא) דף פ"ח. מ"ס שואל הוי, וכי מחזירו למקום ששאלו משם די והיינו בשואל שלא מדעת, אבל בשואל מדעת בעי השבה מעלייתא, כמ"ש לעיל בתוס' ד"ה הלוקח וטעם החילוק הזה, דשואל מדעת בשעת שאילה נתחייב בהשבה וד' שומרין צריכין דעת בעלים, אבל בשואל שלא מדעת חיובו מתחדש בכל רגע בעת שהוא משתמש בו, וכיון שהפסיק מלהשתמש בו פקע חיובו ממילא, מידי דהוי, אשואל שכלו ימי שאילתו, ב"מ פ"א, אלא דהתם הוי ש"ש משום דנהנה מהנה, אבל בשואל שלא מדעת דנהנה באיסור לא שייך ה"ט: (שיב) ומ"ס גזלן הוי, ואף שלא נתכוין לגזול כולו אלא להשתמש בו לפי שעה, מ"מ נעשה גזלן בכולו, וקשה כיון שלקח שלא מדעת בעלים, למה לא יהא נעשה גנב להתחייב בכפל, וברמב"ם רפ"ז מהל' גניבה כתב, אע"פ שהמודד או השוקל חסר, גונב, אינו משלם כפל וכו' ומלשון "חסר" משמע דנתאנה הלוקח, וא"כ ודאי לא שייך הכא גניבה, דעדיין לא הגיע ליד הלוקח ולא קנאו, וצ"ל דמיירי אפילו קנה הלוקח מדה שלימה בקנין סודר ונתן לו אח"כ מדה חסירה, מכל מקום לא מיקרי גנב והטעם כתב בקרית ספר להמבי"ט, משום דבידו לידע ולשקול, אבל בשואל שלא מדעת ליכא דהא לא ידע מלקיחת החפץ כמו בכל גניבה דעלמא: